

**Opis działań do przeprowadzenia w ramach tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu w Projekcie pt. „Bytomska Akademia Kompetencji”**

**WARSZTATY DLA NAUCZYCIELI Z ZAKRESU DOSKONALENIA UMIEJĘTNOŚCI PRACY METODĄ EKSPERYMENTU W OPARCIU O NARZĘDZIA TOC**

Warsztaty opierają się na doskonaleniu umiejętności wykorzystania doświadczeń i metod aktywizujących uczniów w procesie nauczania przedmiotów przyrodniczych i matematycznych przy użyciu narzędzi TOC. W ramach warsztatów nauczyciele otrzymają wsparcie w interdyscyplinarnym przekazywaniu wiedzy oraz narzędzia do skutecznego przekazywania wiedzy i popularyzacji nauki oraz do promowania samodzielnego myślenia i kreatywności w procesie poznawania świata. Nauczyciele będą mieli możliwość samodzielnego przeprowadzenia zajęć laboratoryjnych i warsztatowych z zakresu przedmiotów przyrodniczych i matematycznych w oparciu o proces zaplanowany zgodnie z ideą TOC, w szczególności wskazywanie związków przyczynowo- skutkowych oraz ich logicznych uzasadnień.

Szkolenie będzie podzielone na cztery bloki tematyczne:

1. Wprowadzenie do TOC – praca z poszczególnymi narzędziami i tworzenie scenariuszy w oparciu narzędzia TOC, np.: gałązkę logiczną.
2. Wprowadzenie do pracy metodą eksperymentu
3. Wykorzystywanie doświadczeń w procesie nauczania przedmiotów przyrodniczych – praktyczne ćwiczenia laboratoryjne w oparciu o scenariusze uwzględniające narzędzia TOC
4. Wykorzystywanie doświadczeń w procesie nauczania przedmiotów matematycznych - praktyczne ćwiczenia laboratoryjne w oparciu o scenariusze uwzględniające narzędzia TOC

## **SUPERWIZJE INDYWIDUALNE/COACHING Z NAUCZYCIELAMI PROWADZĄCYMI DODATKOWE ZAJĘCIA INTERDYSCYPLINARNE**

### **Czym jest superwizja?**

Superwizja to twórcze doradztwo personalne, prowadzone przez doświadczonych superwizorów.

Jej istotą jest proces ciągłego uczenia się i doskonalenia własnych kompetencji oraz własnego warsztatu pracy w celu podnoszenia jakości funkcjonowania i skuteczności podejmowanych działań.

Superwizja jest sytuacją rozwojową, kiedy w życzliwej (ale profesjonalnej) atmosferze można poddać refleksji podejmowane działania, przeanalizować ich skuteczność, przepracować osobiste trudności, zastanowić się nad nowymi możliwościami oraz uzyskać emocjonalne wsparcie i wgląd we własne doświadczenia.

W projekcie superwizja jest realizowana poprzez: nawiązanie kontaktu, udzielaniu wsparcia emocjonalnego i pomocy poprzez zadawanie pytań, które mają nauczyciela naprowadzić na samodzielne rozwiązanie jakiegoś problemu/dylematu (poprzez wgląd). Nauczyciel może także poprosić o konkretne wsparcie merytoryczne i poradę w kwestiach organizacyjnych, wychowawczych i dydaktycznych. Superwizje nie dotyczą życia osobistego, jakkolwiek każda zmiana w nastawieniach, poglądach, samowiedzy zawodowej może (i na ogół ma) wpływ na samowiedzę osobistą i rozwój osobisty.

### **Liczba superwizji indywidualnych**

1. Każdy nauczyciel korzysta z trzech superwizji indywidualnych (realizacja programu z elementami TOC)
2. Jedna superwizja trwa 2 godziny.

### **Charakter spotkań**

1. Spotkania superwizyjne odbywają się w relacji 1:1 (nauczyciel – superwizor), w miejscu zapewniającym komfort relacji.
2. Obowiązuje zasada życzliwości i poufności.

3. Superwizje **nie są** formą terapii czy badań diagnostycznych (nauczyciela lub uczniów). Zadaniem superwizora **nie jest** rozwiązanie wszystkich problemów nauczyciela, zgodnie z zasadami refleksyjnej praktyki i skutecznego udzielania wsparcia to nauczyciel sam rozwiązać postawić i rozwiązać konkretny problem, korzystając z naprowadzających pytań, wskazówek i wspólnej dyskusji.
4. Superwizor nie ma prawa oceniać w myśl zasady: „Ocenianie drugiej osoby nie określa kim ona jest – określa kim ty jesteś”.
5. Superwizje mogą być przeprowadzone jako indywidualne spotkanie lub – za zgodą nauczyciela, w postaci obserwacji przebiegu warsztatów z uczniami.

## **SUPERWIZJE GRUPOWE Z NAUCZYCIELAMI PROWADZĄCYMI DODATKOWE ZAJĘCIA INTERDYSCYPLINARNE- PRZEPROWADZENIE PRZEZ EKSPERTÓW TOC**

### **PROGRAM SUPERWIZJE Z TOC – 2 SPOTKANIA PO 8 GODZIN**

#### **PROGRAM SUPERWIZJI NR 1**

##### **1. Gra symulacyjna *Kolory kultury/ Wyspy* - 4 godziny (opis dołączony)**

Nauczyciele podczas gry będą tworzyć trzony kultury w grupach. Następnie ich zadaniem będzie budowa mostu- porozumienia oraz stworzenie wspólnego projektu międzykulturowego. W omówieniu i podsumowaniu dokonają transferu doświadczeń z gry na sytuacje szkolne.

##### **2. Spojrzenie z lotu ptaka na warsztaty – 1,5 godziny**

Nauczyciele mają pogłębić swoje umiejętności w zakresie neutralnej oceny sytuacji i ocenić w ten sposób przeprowadzone warsztaty efektywne nauki. Poznają technikę „3 pozycji percepcyjnych”.

- 1) Dla rozgrzewki rysują siebie „z lotu ptaka” i z profilu
- 2) Rysują klasę jako scenę w teatrze. Ustawiają na niej uczniów, którzy uczestniczyli w ich warsztatach i siebie. (Kto gra główną rolę, kto jest aktorem wiodącym? Jaki tytuł ma to przedstawienie? Itp. )
- 3) Poznanie 3 pozycji percepcyjnych<sup>1</sup> (oglądam sytuację z mojego punktu widzenia, z punktu widzenia ucznia i punktu widzenia obserwatora zewnętrznego)
- 4) Oglądają (wizualizują) wybrane sceny z warsztatów
- 5) Błędy percepcji – jak oszukuje nas nasz umysł (nawyki, doświadczenie itd.)<sup>2</sup>, błędy w czasie oceniania, efekty zaburzające neutralną ocenę
- 5) Na zakończenie wchodzi w rolę EWALUATORÓW (lub ekipy z NIK) i piszą zalecenia i uwagi.

Zakończenie – podsumowanie, wnioski

---

<sup>1</sup> Błędy percepcji

<sup>2</sup> 3 pozycje percepcyjne – arkusz oceny oczami ucznia

### 3. Strategia wprowadzania zmian z wykorzystaniem narzędzi TOC- 2,5 godziny

- Wspólne wartości- co z nich wynika?
- Formułowanie wspólnego celu z uwzględnieniem potrzeb i wartości różnych stron (nauczyciel- uczeń).
- Generowanie przeszkód w drodze do osiągnięcia celu.
- Pola wpływu i odpowiedzialność za działania. Strategia wdrażania zmian.

### PROGRAM SUPERWIZJI GRUPOWEJ NR 2 – 8 godzin

1. Ćwiczenia na dobry początek i uzyskanie OSU - 1 godz.
2. Raport z frontu (1 godz.) – runda początkowa i wymiana doświadczeń nt. tego, co się dzieje w mojej grupie?
3. Aktywne korzystanie z narzędzi TOC (6 godz.) – sesja szkoleniowo-ćwiczeniowa
  - a) Wymiana doświadczeń uczestników nt. korzystania z narzędzi – które jest najłatwiejsze w opanowaniu, a które sprawia trudności?
  - b) Czy były scenariusze z elementami TOC, które sprawiały problemy? Czego one dotyczyły? Jak sobie z tym poradzili?
  - c) Gałązka, chmurka i drzewko ambitnego celu na lekcji i w pracy z uczniem/rodzicami ucznia – propozycje zastosowania narzędzia do konkretnych tematów lekcji, problemów wychowawczych – lista propozycji nauczycieli i na ich przykładzie omówienie konstrukcji narzędzi, wyjaśnienie wątpliwości, propozycje wprowadzenia narzędzi w formie kinestetycznej, zapisu graficznego itp.
  - d) Najciekawsze pojawiające się tematy z listy, nauczyciele opracowują w formie gotowego scenariusza do prowadzonych zajęć (podział na małe 2-3 osobowe zespoły w zależności od zainteresowania konkretnym tematem). W scenariuszach zwracamy uwagę na zastosowanie form pracy dla wszystkich uczniów (czyli nauczania wielozmysłowego) oraz pracę na procesie grupowym.
  - e) Prezentacja pracy grup i udzielenie pozytywnej informacji zwrotnej.
4. Zakończenie, podsumowanie i wnioski – co biorę dla siebie? Czego się dowiedziałem? Nad czym chcę jeszcze pracować?